

ORDRE BEF/468/2003, de 10 de novembre, del Departament de Benestar i Família per la qual es regula el procediment i els criteris d'accés als serveis i programes d'atenció a la gent gran gestionats per l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials. (Pàg. 23307) DOGC núm. 4020 - 28/11/2003

ORDRE

BEF/468/2003, de 10 de novembre, per la qual es regula el procediment i els criteris d'accés als serveis i programes d'atenció a la gent gran gestionats per l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials.

L'Ordre de 4 de desembre de 1995 té per objecte la regulació dels procediments d'accés i el model de sol·licitud de les prestacions de serveis i econòmiques per a la gent gran. Mitjançant l'Ordre de 13 de desembre de 1996 es van unificar els requisits generals dels sol·licitants de les prestacions, mitjançant la modificació de l'article 6, a més de diversos apartats de l'annex. Posteriorment, l'Ordre de 3 de desembre de 1997 va modificar l'article 7, relatiu a la documentació i informes que s'han de presentar.

Ara, atesa la necessitat de possibilitar l'atenció mitjançant aquestes prestacions i programes a determinades persones que es troben en un estat de necessitat semblant al col·lectiu de la gent gran, es fa necessari modificar novament l'Ordre esmentada, en el sentit de flexibilitzar el requisit d'edat de les persones beneficiàries.

D'altra banda, s'ha publicat recentment el Decret 182/2003, de 22 de juliol, de regulació dels serveis d'acolliment diürn de centres de dia per a gent gran, que regula específicament per a aquests serveis algunes qüestions que fins al moment de l'entrada en vigor d'aquest Decret es regien per l'Ordre que ara es modifica, com el perfil de les persones usuàries, els aspectes a valorar per a l'accés als serveis i els criteris prevalents.

Aquesta circumstància, juntament amb les diferents modificacions parcials que s'havien realitzat anteriorment en el text de l'Ordre de 4 de desembre de 1995, ha fet que es consideri convenient, per raons de seguretat jurídica i per tal de facilitar la seva consulta per part dels operadors jurídics, donar una nova redacció a l'Ordre, de manera que es recull en una única disposició el contingut de les diverses modificacions efectuades fins al moment i la modificació que ara es proposa. Així mateix, s'aprofita per actualitzar les referències fetes al Departament de Benestar Social, actualment denominat Departament de Benestar i Família, en virtut del Decret 253/2002, de 4 de novembre, de creació i reorganització de diferents departaments, de modificació de les comissions de Govern, i la seva composició i de determinació del nombre de departaments en què s'estructura l'Administració de la Generalitat.

En conseqüència, vist l'informe del Consell General de Serveis Socials, i en ús de les facultats que m'atorga la normativa vigent,

Ordeno:

Article 1

Objecte

Aquesta Ordre té per objecte regular el procediment per a l'accés als diferents serveis socials i programes d'atenció a la gent gran, així com establir els criteris prevalents i la seva valoració.

Article 2

Àmbit d'aplicació

Aquesta Ordre és d'aplicació als programes i serveis socials d'atenció a la gent gran gestionats per l'ICASS.

Article 3

Sol·licitud única

3.1 Les persones que sol·licitin alguna de les prestacions de serveis socials o programes d'atenció a la gent gran presentaran una sol·licitud en l'imprès normalitzat, únic per a tots els serveis, que facilitarà l'ICASS.

3.2 Les sol·licituds contindran les dades necessàries per efectuar la valoració de les circumstàncies personals, familiars, econòmiques, socials, de salut i altres d'interès per a l'assignació del recurs.

3.3 Les sol·licituds es presentaran als serveis bàsics d'atenció social primària del municipi o comarca corresponent, a les dependències del Departament de Benestar i Família o pels mitjans que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 4

Documentació i informes

4.1 Les sol·licituds es presentaran juntament amb els documents que constin en l'imprès normalitzat i els informes mèdic i social.

4.2 L'informe mèdic haurà de ser elaborat per l'equip sanitari del Servei Català de la Salut.

4.3 L'informe social serà elaborat pels professionals dels serveis bàsics d'atenció social primària, ja siguin gestionats directament o indirecta pels ens locals, o si s'escau, del Servei Català de la Salut.

Article 5

Valoració de les circumstàncies personals

5.1 La valoració dels aspectes socials, d'autonomia personal i sobre l'estat de salut es realitzarà tenint en compte les diferents circumstàncies que consten a la sol·licitud, d'acord amb l'apartat A de l'annex d'aquesta Ordre.

5.2 La valoració serà efectuada per l'òrgan competent del Departament de Benestar i Família.

Article 6

Perfil de l'estat de necessitat

6.1 La valoració de les circumstàncies personals de la persona sol·licitant comportarà l'elaboració d'un perfil individualitzat de l'estat de necessitat, que determinarà el servei o programa aplicable.

6.2 La persona sol·licitant haurà de tenir 65 anys o més, i residir a Catalunya amb dos anys d'antelació, com a mínim, en el moment de la presentació de la sol·licitud.

6.3 El requisit d'edat establert a l'apartat anterior no s'exigirà quan el perfil de l'estat de necessitat de la persona sol·licitant faci necessari el servei, d'acord amb una resolució motivada de l'òrgan competent per resoldre, a la vista dels informes mèdic i social, i sempre que no existeixi un servei específic més adient.

6.4 El requisit de la residència a Catalunya establert a l'apartat segon d'aquest article no s'exigirà quan, d'acord amb una resolució motivada de l'òrgan competent per resoldre, es tracti del retorn d'emigrants nascuts a Catalunya o del reagrupament familiar de la mare o del pare d'una persona resident a Catalunya amb dos anys d'antelació, com a mínim, a la data de la sol·licitud.

Article 7

Assignació del servei o programa

7.1 La persona gran accedirà al servei o programa que més s'adeqüi al seu perfil individualitzat de l'estat de necessitat, d'acord amb el perfil dels beneficiaris i els criteris prevalents d'accés dels corresponents serveis i programes que es descriuen als apartats B, C i D de l'annex.

7.2 Quan la persona gran no pugui accedir al servei o programa que més s'adeqüi al seu perfil individual de l'estat de necessitat per manca de disponibilitat del recurs adequat, es proposarà l'accés, com a mitjà de contenció de la situació personal i de forma temporal, al recurs alternatiu més adequat.

7.3 El que es preveu als apartats anteriors haurà de constar en la resolució de la sol·licitud, de manera que l'interessat tingui coneixement, quan correspongui, del motiu pel qual no pot accedir a aquelles prestacions que no se li atorguin.

Disposicions addicionals

.1 El que estableix aquesta Ordre pel que fa al perfil de l'estat de necessitat o condicions d'accés de les persones usuàries, als aspectes a valorar per a l'accés als serveis i programes, i als criteris prevalents no serà d'aplicació als serveis d'acolliment diürn de centres de dia, regulats al Decret 182/2003, de 22 de juliol (DOGC núm. 3940, de 5.8.2003), ni al Programa d'ajuts de suport a les persones amb dependència, regulat a la convocatòria corresponent. Així mateix, tampoc serà d'aplicació a aquells altres serveis o programes que puguin tenir una regulació específica.

.2 La referència a l'annex 1 de l'Ordre de 28 de juny de 1990 que fa l'article 9.a) de l'Ordre de 22 de desembre de 1992, de desplegament del Decret 288/1992, de 26 d'octubre, de creació del Programa d'ajuts de suport a l'acolliment residencial per a gent gran, s'entén feta a l'apartat C.1 i D de l'annex d'aquesta Ordre.

Disposició derogatòria

Es deroga l'Ordre de 4 de desembre de 1995, per la qual es regula el procediment d'accés als serveis socials i programes d'atenció a la gent gran, gestionats per l'ICASS, i les Ordres de 13 de desembre de 1996 i de 3 de desembre de 1997, de modificació de l'Ordre de 4 de desembre de 1995 .

Disposició final

Aquesta Ordre entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 10 de novembre de 2003

Irene Rigau i Oliver

Consellera de Benestar i Família

Annex

A. Definició dels diferents aspectes a valorar per a l'accés als serveis socials i programes per a la gent gran.

.1 Aspectes socials:

Es tindran en compte els aspectes socials següents: l'habitatge, l'accessibilitat als serveis socials, els nivells de relació, el suport social i familiar i la capacitat econòmica.

Secció 1

Habitatge

Es tindrà en compte l'habitatge habitual de la persona que presenta la sol·licitud. Es valorarà que en l'habitatge es puguin desenvolupar les activitats pròpies de la vida domèstica en unes condicions socialment acceptables, és a dir, que no estiguin per sota del que és habitual en la comunitat en la qual es troba. Es tindran en compte les característiques constructives (solidesa i salubritat) i les funcionals (il·luminació adequada, espai suficient per a la mobilitat, etc.).

Aquesta secció comprèn cinc categories que van des de la situació més favorable en la qual l'habitatge presenta unes condicions de solidesa, salubritat, instal·lacions i equipaments que permeten desenvolupar satisfactòriament les activitats de la vida domèstica, fins a la categoria més precària que és la carència d'habitatge per viure.

Secció 2

Accessibilitat dels serveis de la comunitat

És la capacitat de poder accedir i disposar dels serveis de la comunitat, d'acord amb l'emplaçament de l'habitatge i les circumstàncies del seu entorn. Dins d'aquests, es consideraran serveis bàsics aquells que proporcionen a la persona el proveïment de productes per a la subsistència (aliments, roba, combustible, etc.), i per serveis assistencials el conjunt de serveis socials i sanitaris.

Aquesta secció comprèn quatre categories: en la primera l'emplaçament de l'habitatge i les circumstàncies del seu entorn faciliten plenament l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari, en la darrera l'emplaçament de l'habitatge dificulta l'obtenció d'ambdós serveis als dos nivells d'atenció.

Secció 3

Nucli de convivència i nivells de relació

En aquesta secció es valora la qualitat de la relació de les persones amb qui conviu. Està categoritzada des de la relació satisfactòria fins als maltractaments.

Secció 4

Suport social i familiar

Es valora la capacitat i disponibilitat de les persones properes (parents, veïns i amics) per tenir cura de la persona gran, i prestar-li una atenció personal directa.

Es quantifica la freqüència i la intensitat d'aquest suport en una graduació de sis categories que van des d'aquells que tenen totes les necessitats cobertes fins a la situació d'aquells que no en tenen cap.

Secció 5

Capacitat econòmica

Es valorarà la capacitat econòmica de la unitat de convivència de la persona gran.

.2 Aspectes d'autonomia personal:

En aquest apartat es preveuen les activitats bàsiques i les habilitats instrumentals de la vida diària.

Secció 1

Activitats bàsiques de la vida diària

S'utilitzarà l'índex de dependència que resulti de la suma dels aspectes següents:

Aspecte: alimentar-se.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància, 0 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: vestir-se.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: fer-se la toaleta.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda, 10 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Aspecte: fer transferències.

Li han de fer, 20 punts; li cal ajuda 10 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Indaga sobre les necessitats terapèutiques del sol·licitant (medicació, cures, fisioteràpia, etc.).

Aspecte: deambular.

Secció 4

Li han de fer, 10 punts; li cal ajuda, 5 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

Avaluació cognitiva

Aspecte: controlar esfínters.

Es mesura l'estat cognitiu, categoritzant les alteracions, si n'hi ha, en quatre nivells:

Li han de fer, 10 punts; li cal ajuda, 5 punts; li cal vigilància, 5 punts, i és autònom, 0 punts.

a) Sense alteracions.

Secció 2

b) Lleu.

Habilitats instrumentals de la vida diària

c) Moderat.

Es mesuraran les habilitats per realitzar les accions necessàries per conèixer en societat (anar a comprar, utilització del transport públic, fer la compra, control de la medicació i dels diners, etc.) de manera independent.

d) Greu.

Secció 5

.3 Sobre l'estat de salut:

Atencions especials

Es valoraran les malalties que pateix la persona sol·licitant, l'estabilitat del seu estat de salut, les intervencions terapèutiques, l'avaluació cognitiva, i la necessitat d'atencions especials.

Es recollirà informació sobre les necessitats d'atencions especials (sonda vesical, col·lector, canvis posturals, etc.) del sol·licitant.

Secció 1

B. Perfil dels beneficiaris dels serveis i programes per a la gent gran.

Diagnòstic de malalties

.1 Servei de centres residencials per a gent gran

Aquesta secció recull la presència de les malalties associades a l'estat de salut actual del sol·licitant.

Perfil d'accés:

Secció 2

Persones amb un grau de dependència mesurada en l'índex d'activitats bàsiques de la vida diària superior o igual a 15, o afectació cognitiva greu, sense cap suport social i familiar o amb un suport insuficient per cobrir les atencions que necessiten. Aquells sol·licitants que presentin un estat de salut en situació no estable o necessitin atencions com cures, tractaments rehabilitadors per recuperació o readaptació funcional o d'altres que hagin de ser efectuats per personal sanitari titulat, seran valorats pels equips tècnics que designi l'ICASS, que decidiran si són susceptibles de ser atesos degudament en establiments socials o necessiten d'un recurs assistencial de major complexitat d'atenció sanitària. En aquest cas, s'orientarà la sol·licitud a aquests mitjançant el sistema d'accés que cada un tingui establert.

Estabilitat de l'estat de salut

Informa si l'estat de salut de la persona gran està o no estabilitzat amb relació als signes i símptomes de totes les malalties i/o intervencions que s'han identificat.

Secció 3

.2 Programa de suport a les famílies amb una persona gran discapacitada

Intervencions terapèutiques

Perfil d'accés:

Persones amb un grau de dependència mesurada en l'índex d'activitats bàsiques de la vida diària superior o igual a 15 amb un suport social i familiar que cobreix les atencions permanents que necessiten.

.3 Servei de centres residencials per a gent gran amb caràcter temporal.

Perfil d'accés:

Persones amb un grau de dependència mesurada en l'índex d'activitats bàsiques de la vida diària superior o igual a 15, o afectació cognitiva greu, amb un suport social i familiar que, temporalment i per diferents circumstàncies, no pot cobrir a qualsevol hora les atencions que necessita la persona gran.

Aquells sol·licitants que presentin un estat de salut en situació no estable o necessiten atencions com cures, tractaments rehabilitadors per recuperació o readaptació funcional o altres que hagin de ser efectuats per personal sanitari titulat, seran valorats pels equips tècnics que designi l'ICASS, que decidiran si són susceptibles de ser atesos degudament en establiments socials o necessiten un recurs assistencial de més complexitat d'atenció sanitària. En aquest cas, s'orientarà la sol·licitud per a aquests establiments mitjançant el sistema d'accés que tinguin establert.

.4 Habitatges tutelats per a gent gran

Perfil d'accés:

Persones amb un grau de dependència mesurada en l'índex d'activitats bàsiques de la vida diària inferior a 15, sense alteracions cognitives, amb capacitat de convivència i que no disposin d'habitatge o que aquest presenti unes condicions d'habitabilitat inadequades i requereixin una supervisió per fer possible unes condicions de seguretat i manteniment de la qualitat de vida.

.5 Servei d'atenció domiciliària

Perfil d'accés:

Persones amb dependència per desenvolupar algunes activitats bàsiques i/o instrumentals de la vida diària, que per poder residir en el seu domicili necessiten que se li proveeixi d'ajuda personal, domèstica o de relació amb l'entorn, que no superi tres hores al dia.

.6 Servei de teleassistència

Perfil d'accés:

Persones que, tot i tenir la capacitat d'utilització de l'aparell, es troben en situació d'aïllament geogràfic i social i/o amb discapacitats o situació fràgil de salut, sense la cobertura total de les necessitats de seguretat per part del suport social i familiar.

C. Criteris prevalents als serveis i programes.

.1 Servei de centres residencials per a gent gran

1.A Nivell de dependència en les activitats de la vida diària.

Índex de dependència fins a 20: 0 punts.

Índex de dependència de 21 a 40: 5 punts.

Índex de dependència de 41 a 60: 10 punts.

Índex de dependència de 61 a 80: 20 punts.

Índex de dependència igual o superior a 81: 25 punts.

1.B Estat cognitiu.

No presenta alteracions: 0 punts.

Presenta alteracions lleus: 5 punts.

Presenta alteracions moderades: 15 punts.

Presenta alteracions greus: 25 punts.

1.C Nivell de suport social i familiar.

Suport diari encara que puntual i de curta durada: 0 punts.

Suport esporàdic i insuficient: 10 punts.

Sense cap tipus de suport: 20 punts.

1.D Accessibilitat dels serveis.

L'emplaçament de l'habitatge:

Permet obtenir els serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari: 0 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis assistencials comunitaris: 3 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari: 5 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari: 10 punts.

Aquesta puntuació és aplicable sempre que la persona gran estigui, en el moment de la valoració, residint efectivament en el seu domicili.

.2 Programa de suport a les famílies amb una persona gran discapacitada

2.A Nivell de dependència en les activitats de la vida diària.

Índex de dependència fins a 20: 0 punts.

Índex de dependència de 21 a 40: 5 punts.

Índex de dependència de 41 a 60: 15 punts.

Índex de dependència de 61 a 80: 25 punts.

Índex de dependència igual o superior a 81: 35 punts.

2.B Estat cognitiu.

No presenta alteracions: 0 punts;

Presenta alteracions lleus: 5 punts;

Presenta alteracions moderades: 25 punts;

Presenta alteracions greus: 35 punts.

2.C Accessibilitat dels serveis.

L'emplaçament de l'habitatge:

Permet obtenir els serveis bàsics i assistencials a nivell domiciliari: 0 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis assistencials comunitaris: 3 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari: 5 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari: 10 punts.

.3 Servei de centres residencials per a gent gran de caràcter temporal

3.A Nivell de dependència en les activitats de la vida diària.

Índex de dependència fins a 20: 0 punts.

Índex de dependència de 21 a 40: 5 punts.

Índex de dependència de 41 a 60: 10 punts.

Índex de dependència de 61 a 80: 20 punts.

Índex de dependència igual o superior a 81: 25 punts.

3.B Estat cognitiu.

No presenta alteracions: 0 punts.

Presenta alteracions lleus: 10 punts.

Presenta alteracions moderades: 25 punts.

Presenta alteracions greus: 35 punts.

3.C Altres circumstàncies (només se'n considerarà una).

Urgència social o sanitària del familiar que en té cura: 20 punts.

Risc de claudicació imminent del familiar que en té cura: 20 punts.

.4 Habitatges tutelats per a gent gran

estiguin utilitzant, durant un mínim de 6 mesos, un recurs alternatiu de forma temporal.

4.A Habitatge.

.2 Capacitat econòmica de la unitat de convivència

Les característiques constructives i funcionals de l'habitatge dificulten el desenvolupament correcte de les activitats pròpies de la vida domèstica: 10 punts.

Es calcularan les contraprestacions econòmiques que correspon realitzar a la persona gran i a les persones obligades envers ella d'acord amb la normativa vigent i pel servei o recurs més adequat.

Les característiques constructives i funcionals de l'habitatge són inadequades per a l'habitabilitat: 20 punts.

Contraprestació global del 0% del preu públic fixat: 20 punts.

Carència d'habitatge: 35 punts.

Contraprestació global de fins al 25% del preu fixat: 15 punts.

4.B Nivell de relació.

Contraprestació global entre el 26% i el 50% del preu fixat: 10 punts.

Relació satisfactòria o acceptable: 0 punts.

Contraprestació global entre el 51% i el 75% del preu fixat: 5 punts.

Manca d'integració social: 5 punts.

Contraprestació global de més del 75% del preu fixat: 0 punts.

Relació insatisfactòria sense maltractaments: 15 punts.

(03.308.163)

Relació insatisfactòria amb maltractaments: 30 punts.

4.C Accessibilitat dels serveis.

L'emplaçament de l'habitatge:

Permet obtenir els serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari: 0 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis assistencials comunitaris: 5 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari: 10 punts.

Dificulta l'obtenció dels serveis bàsics i assistencials a nivell comunitari i domiciliari: 15 punts.

D. Criteris prevalents per a tots els serveis i programes.

.1 Recursos alternatius

S'afegiran 15 punts a la baremació d'aquells sol·licitants que tinguin el perfil d'un recurs de major nivell d'atenció assistencial i